

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XLIX.)

A Tsászári és Királyi Felség^o Kegyelmeivel

Indúlt BÉTSBÖL Kedden 23. Juniusban. 1795.

B é t s.

Luxemburg várának a' Frantziák által való el-foglaltatásáról ezeket olvassuk a' Bétsi Udvari Ujjsághol:

„Minekutánna az ellenségtől fok hónapok-ólta békerítettve lévő *Luxemburg* vára, az időnek hofzfuzsága miatt az eleseg-beli meg-fogyatkozást el nem kerülhette volna, és az őrizeten benn-lévő Ts. K. seregnek s-két *Würzburgi* Püspöki Fejedelmi Batalionoknak Komendánsa Feldmarschall Báró *Bender* ezen körülállások között, hogy mind, a' magát a bé-szorítatásnak ezen egész ideje alatt olly vitézen és olly híven vívelt vagyveres sereget meg-tarthassa, mind pedig *Luxemburg* várának és tartományának

D d d

lakofsait, a' kik magokat igen betsülletesen viselték, azoktól az inségektől, a' mellyek ő reájok a' várnak még tsak néhány napi oltalmazásából háramolhatott volna, meg-menthesse: az ellenséges Generálissal *Hatryval* egyezésre lépett, mellynek a' lett a' következése, hogy az örző fereg az alatt a' fel-tétel alatt, hogy Frantzia ország ellen, és az ő Frigyefsei ellen, valameddig költsönofön által nem tseréltetik, többet tsatázni nem fog, Junius' 10 — 11 — és 12-dikén, a' váról 3 csoportokban ki-jövéen, 15 — 16 — és 17-dik Juniusra *Coblentzhez* várattott.,,

A' *C pitulátzió*nak fel-tételeiről tsak azt olvastuk, hogy ezek itt is olyanok fogtak lenni, mint a' *Valenciennes'* által-adása-beliek voltak. — Az örző fereg, meg-ereftett zászlókkal, táborig muzsikával, és Batalion ágyukkal jött-ki a' váról. A' *Glacin* lé-tette fegyvereit.

„Fontos ez a' veltetés (így ír egy *Rénusi* levél) nem annyira az ágyukra és az erőtség-beli egyéb készületekre nézve; s-nem olly igen a' hadi munkára, és következéseire nézve: — hanem fok tartományoknak, *Triernek*, s-több másoknak ki-ragadott kintseik, ide gyűlytetek vólt rakásra, mellyek, a' mint vélni lehet, már most az ellenség' kezire akadtak.,,

„Ezen vár' el-foglaltatásának okait, magok a' *Coálitzió'* tagjai, már előre régen ki-calculálták vólt. A' szereztséltenség' két-fejit könyü fel-találni; ez a' vár, az előbbeni békefséges időken, örökké 3 esztendei eleséggel vólt meg-rakva. Hananem a' *Campánia*-felé való mascherozás üreftitette-ki a' *Coálitzióra* nézve, a' mi-ólta többször meg sem is tölte-tett., — „A' *Német* hazának tehát már most a' *Rénus'* tulsó felén, tsak *Mainz* vagy on hátra — pedig, ha a' háborunak folytatódni kell, talám *Mainz* is reszketni kéntelenítettik — annyival is inkább, hogy a' *Coálitzió* el-bomlott; és meg-hasonlott haszon-keresés által hórdoztatik; s-*Német* országból soha egy egész nem tsináltathatik., — „Hanem — éppen most *vevém*

„*Würtzburgerbol* (Jun. 7-dikén) „

a' Tsáfszárnak a' maga Rend-Társaihoz egy jelentését. — Ez, Frantzia nyelven küldetett hozzám: én pedig őtet ilyen értelemlre fordítva, közlöm Olvasóimmal, a' nélkül mindazáltal, hogy valóságáért állanék. — A' Tsáfzár így szoll: „

„Mindgyár a' Tronusra való üléseimkor, egy Státusfaimat vesztegető háboruba bonyolodva lenni találtam magamat, a' mellybe az én idvezült Atyám, a' maga Szövetségessei, és a' sz. *Romai* birodalomtól forma szerezént tétetett ígérték által, vonatott-bé.

„Most — Szövetségesseimről el-hagyattatván — Státusfaimat gyengülve, és Status-kafzáimat ki-üresfedve lenni, szemlélem, a' midön azonban Szövetségesseim közzül ki-ki — önnön hasznárol gondoskodott. BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Én tehát az én Ministeremet Gróf *Lehrbach* at, *Breitenseebe* el-küldöttem, hogy az én Örökös Státusfaimra nézve, illendő békeféséget kósön; a' mellyért senkinek számolui nem tartozom.

„Hanem egy kötelefségre való emlekezés, mellyet én a' *Német* birodalom iránt magamra vettem, tartoztat még engem; el-mellözöm halgatússal ennek, az én eröm és igyekezeteim iránt való háládatlanságát, — és éppen most küldöm az én Vice-Cancelláriusomat Báró *Bartensteint* is, *Breitenseebe*, hogy a' *Német* birodalomra nézve egy hasznos békeféséget eszközöljön.

„Azokra a' *Német Rendekre* bizom, a' kik hozzám akarnak járulni — hogy ezen Követhoz, tellyes hatalmu leveleiket és fel-tételeiket küldgyék-el, arról tévén én egyfzersmind ezen Rendeket bizonyofsá, hogy azok, a' kik a' magok bizodalmakat, a' régi *Ausriat* igaz szívűfésbe helyheztetik, bizonyoson jobban járnak, mint azok, a' kik a' magok vak bizodalmakkal ahhoz a' Hatalmúfésghoz ragafzkodnak, a' ki a' maga kötéseit meg-fszegte. „

Ebből a' jelentésből látni lehet, hogy a' Tsáfzári Felség, mind magára, mind pedig a' *Német* birodalomra nézve, békeféségen munkálkodik.

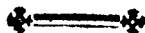

Némellyek a' következendő politikai elme-futtatásban adgyák elő a' Prussus meg-kékkéllésnek okait,

A' Politikai dolgoknak egymásbol való folyása *Europában* naponként öszve zavarendottabbak; *Északra* homályosabbak; *Német Országon* félelmesebbek. *Orosz Ország* és *Prussia* most azok a' két nagyobb birodalmak, a' mellyek a' magok elő-vigyazásáldolgozott politikai vetéseiknek meg-ért gyümöltseit bé kézdk aratni. A' mezők a' mellyeken annyi szorgalmatos elő kézületek után, bö-aratást láttatnak reméleni, és a' mellyeknek bé-takarításokhoz kézületeketefznek, *Lengyel* és *Német Országok*. A' több *Hatalmaságok* (*Angliát* is ki nem veve) tsak nap számosoknak tettzenek lenni; hogy a' már rézf szerint le-arattatott gabonák, a' tsürekbe hamar, és még adig bé-takarittathafsanak, a' mig egy ilyen gazdagjövedelemnek remenségit, valami politikai jég-éfső egy vagy más oldalrol, leg alább a' folyó éftendőr femmivé tenné. Az *Orosz Tsászárné* plánuma, egy közönségessé lett jelentés szerént, az 1793-dik éftendőben oda tzelozott, hogy az által a' Tsászárnéra, a' közönséges békekesség' meg szerzésinek ditsősége háramollyék. Ez a' kívánság ugyan egy olyan Monarchánéra nézve, a' kinek határ-nélkül való ditsőségekívánása, még eddig a' leg vakmerőbb probákat tökelletességre vitte, nem volt igen rend felett való, azért mivel a' Tsászárnénak a' keziben vagyon a' hatalom azt véghez vinni, a' mihez hozzá fog. Az *Orosz birodalom*, tsak egyedül az a' *Hatalmaság*, a' melly hátulrol minden meg-támadtatástol egészfen bátorságos, és a' melly már most a' leg nagyobb Politikusoktol, *Europai Reserva Hatalomnak* tartatatik. A' az ő múlt Áprilisi maga' ki-nyilatkoztatása, mellybe azt a' kívánságát adta tudtára a' *Prussus Királynak* hogy a' *Lengyel* dolgokat a' maga plánuma szerént s-nevezetesen olyan módon szeretné el-igazítani, hogy *Prussia* botsáfsa által *Krakaut*, *Austrianak*, s-végül az az értelme is a' Tsászárnénak, a' melly szerént *Lengyel* országot, a' közönséges békekesség' tárgyánszánta volt el, mind ezek nyilván bizonyították, hog

azt a' borostyán kofzorut, a' melyet egész *Euro-para* nézve a' maga kezeivel kötött, azokból ki-rugat-tatni, nem akarja meg-engedni. — A' *Prussus Monarcha* pedig más-ként láttatik gondolkodni, úgy itél-vén, hogy a' közönséges békefség-szerzőre háromló ditsőségg, ötöt illeti. *Berlin* városa leg alább ötöt tartya ennek. Az ő Systemája, a' mely az elő-adott *Orosz* Systemánál régiebbnek mondatik lenni, oda tze-loz, hogy *Német* ország tétetődgyék a' közönséges békefségnek tárgyává. Az ő *Frantzia* országgal való egyet-értése, magános békefsége, az a' *Német* biroda-lomnak egy részit bé-kéritett *neutrális* linéa, fere-geinek mostani fekvése, kéz pénz-beli summájának a' jelen való idei hafználása, azt tüntetik szem-elibe, hogy tsak a' Politikai *Taktikának* még most által nem látiatható fordulása határozhattya-meg, kinek keziben fog meg-maradni a' közönséges békefség-szerzőre há-rómlo ditsőséggnek borostyán kofzoruja. A' Király a' maga egyik utóbbi jelentésiben, Systemát, Politi-kát, és böltsefséget mutató álhatatofsággal mondgya, hogy ő a' közönséges békefséget, különösön magára nézve, a' maga Státufsainak tsendefségben való igaz-gathatása végett, ohalyta; hogy *Krakaunak* által-en-gedésiben soha meg nem egyezhetik; hanem az egye-zésnek más úttyaira kétizen vagyon; s-hogy végre, ha mind ezek az efzközök foganatosok nem tanálná-nak lenni: a' maga fel-tételit erővel is kéz lenne bé-töltetni. „

A' 30-dik Májusi *Warschawi* levelek azt erőfsi-tették, hogy a' *Prussus Verbunkosok* parantsolatot vettek volna, hogy *Warschaut* hadgyák oda. — A' *Prussus* magazinumok a' *Warschawi* vidékekről távo-labb hórdatnak, és *Kutnow* körül 9 ezer fejből álló *Prussus* sereg hallatik öfzve gyűlni. — A' *Litthwá-niai* levelek erőfsitik, hogy ezen Hertzegség és *Nap-keleti Prussia* között, egy szorofs *Orosz* parantsolít szerént, félbe szakasztódott a' közösülés. — A' min' egy utazó mondgya, *Litthwánia* felé fok *Orosz* nagy agyuk vagynak útban. — (Hanem az utazók' ét a' magános levelek' szavát, nem mindenkor lehet az leg szorofsabb értelemben venni.)

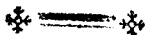
Frantzia Ország.

Régen püsmögják az emberek egyik-a'-másik' fülibe: hogy tsak ugyan nintsen még vége a' *Vendei* Rojálista hadnak. A' dolgok fenekire látók, úgy vélekedtek, hogy, vagy a békefséget kötött Respublikánus Kép-viselők és Rojálista vezerek között, titkos Artikulusoknak is kellett a' békefség' kötésben lenni, vagy pedig, mivel a Rojálistáknak az oltától fogva való magok' viselete, a' békefségnek közönséges punktumival sok tekintetben meg nem egyezett, az eddig való egyenetlenségnek ismét el nem kezdődni lehetetlen. Már most ez a' külső Politikát fok-féle-képpen foglalatoskodtató, és a' békefség' baráttyait nyúghatatlankodtató találós mese, egyszeriben meg-felytődött, és a' *Vendei* had ismét azon a' punktumon áll, a' honnan ujj méreggel ütheti-ki magát.

Az alkalmatofiságot, mellyben az ujj tűznek oka kerestetik (a' mint némelly alább említettendő jegyzéfekből ki-tettzik) a' Conventnek néhány ujj Decretomai, és a' Köz-jóra ügyelő Commiffiónak s a' Biztos Kép-viselőknek néhány rendelkezéseik, a' mellyek a' Rojálisták' kedvit és bizodalját kifsébbítették, szolgáltatták. Az ott lévő Kép-viselők, *Grenot*, *Guesno*, és *Guermeur* néhány hír-adásokat tettek közönségsé, olyan tzéllal; hogy a' Convent' végzéseit a' bekefség' punktumival meg-egyeztethetsék: hanem a' Rojálisták' s-kivált a' *Chouánsok*' fejei, nem találtak azokban meg-elégedést; mellyhez képpest a' tziwodások szünetlen elevenedtek, és fenyegetöztek. A' Convent' Kép-viselő Biztofsai azonban, olyan jó rendelkezéseket tettek, hogy a' *Chouánsok*' fő Vezére *Caumartin*, más 6 fő *Chouáns* vezerekkel együtt, Május' 25-dikén *Rennesben* el-fogattattak, és haladék nélkül a' *Cherbourgi* erőfségbe küldettettek. A' Testörzői is *Caumartinnak*, 1200 Respublikánus katonák által körül vétetettvén, 7-ten közzüllök meg-ölettettek, többek febet kaptak, a' többek pedig minyájon a' Respublikánusokhoz fogságra estek. — Mi némü ki-menetelek leszen ezeknek a' nagy következéseket jelentő lépéseknak, leg különösebben attól vagyon fel-

függesztette, hogy a' valóságos Rejálístak' vezerei, *Charette* és *Stoflet*, mi módon fogják, ezeknek a' dolgoknak hallására, magokat viselni. — A' valósága a' mostani *Vendei* dolgoknak ennyi; hanem, oly fok-féle-képpen irátik-le már csak ez a' kezdete is, hogy néhány árkusokat külömb-külömb-féle módon lehetne vele bé-írni; mellyből ki lehet hozni, melly nagy következésü dolognak tartásék ez.

A' feljebb említett Decretomok, mellyekben a' *Rojálisták* az ujj fel-támadásra okot találtak, nevezetesebben ezek voltak. — Egy Decretomában úgy fejezte volt ki a Convent magát közönségesen, hogy mind azok az ifjak, a' kik magokat a' katonuságból ki-vonták, az egész Respublikában mindenütt árestáltatsanak. — Ezen rendelkezésre nézve azt a' biztatást tették a' Kép-viselők a' Rojálistáknak, hogy ez nem illeti a' *Vendei* ifjakat, mivel azok a' békefély kötésben, az alóll ki-vétettek. — A' második kérdést, a' melly ujj tévelygésre adott alkalmatóságot, a' Papoknak adatott szabatság okozta. A' Rojálisták ezt minden Papokra ki-akarták terjeszteni. A' Kép-viselők ellenben azt erősitették, hogy a' Convent' Decretoma nem illeti az *emigrált és deportáltatott* Papokat, hanem csak az olyanokat, a' kik a' töllök kivantatott hitnek le nem tételéért árestáltatva voltak, ezekről nyilván parantsoltatván, hogy esmeretes helyyeken, tsendes és a' Respublika' törvényeivel meg-egyező életet élhefsenek. — A' végin ezen jelentésnek továbbá azt is parantsolják a' Kép-viselők, hogy a' kik valamely gondolkodás' módgyának ki-jelentése által, a' Respublikai országlás-beli formának ellent mondanak, vagy a' Hazafiakat az ahoz való engedelmeftségtől elvonni igyekezik, ujra árestáltatsanak, üldöztefsenek, s-meg büntettefsenek. — Kevés napokkal ez után egy nyomtatott leveletske tétetődött a' *Caumartin*' al-írásával közönségéftsé, mellyben bámulását jelenti *Caumartin*, hogy abba a' tartományba, a' melly a' Respublika' hívségire tulajdon szájával esküdött meg, 20 ezer fegyveres emberek szálljanak-bé s. a. t. — Valami más egyéb levelei is *Caumartinnak* a' Kép-viselők' kezibe akadván, végre az ő el-fogadtatását okozták.

A' Touloni láрма el-tsenedesedett, ilyen módon: — „

„General *Pactaud* Majus' 24-dikén 1800-zad magával, valami 7 vagy 8 ezer *Touloniakra* reájok ütött, a' kik 9 ágyujokat, sok bágázsiájokat, fegyvereiket, és kézzületeiket el-vefztvén, 300-zan fogságra estek, a' többek pedig a' városba vízfíza száadtak. Egy nagy számu Respublikánus fereg Majus' 26-dikán *Toulon* alá meg-érkezven, a' *Touloni* rébellisek követeket küldöttek-ki, és békefséget kértek. A' Respublikánusok ellenben a' felelet helyyet, azt a' *Proclamatziót* tették a' *Touloniak* közt közönségessé: — „hogy fegyvereiket mindgyár tegyék-le, a' fegyveres-ház-beli munkásokat a' munkára mindgyár küldgyék vízfíza, és a' *Rebellió'* indittóit egyszeriben adgyák-ki. „ — 27-dikben a' város' *Municipalitás* ment-ki a' Respublikánus *Kép-viselőkhöz*, és a' vár' költsait ajánlotta nékiek, de a' mellyeket ezek el nem vévén, azt felelték, hogy 24 orák alatt telyesítsék a' *Touloniak* a' *Proclamatzió* fel-tételeit; mert külömben, mint rébellissel, úgy fognak a' várofsal bänni. — Mind ezek meg is történtek — a' vár' kapui 28-dikban a' Respublikánusok előtt meg-nyittattak, kiknek egy *Batalionnyok* a' majd üres utzákon kerefzrül menvén, a' kikötő-hellyet fedező *Lamalgüe* nevü erőfséget el-foglalták. A' főbb támadók árestáltattak, és ki-adattak, hanem valami 1500 rébellisek, egy *Toulon* mellett lévő fél-szigetre *Six-Fours* nevü faluhoz vették-bé a' tenger közzé magokat, remélvén, hogy *Ánglus* hajók menvén oda, el fogják őket onnét vinni. A' *Toulon* körül való Falukon is fok rébellisek széledtenek-el, hanem mindenünnen öfzsze kereftettek. — A' *Convent* helybe hagyta azt a' módot, a' melly szerént a' *Kép-viselők* itt a' lármát le-tsenedesítették, és decretálta, hogy a' *Toulon* ellen maschérozott fegyveres nép, a' hazára nézve magát érdemessé tette. „

A' *Confiscáltatott* jofzágokra nézve ismét egy *Decretomot* hozott a' *Convent*, melly ennyiből

áll: — 1) Az 1793-dik esztendőnek 10-dik Mártziusától fogva való minden Confiscálások szünnyenek meg, és az az ólta el-foglalatott örökségek, a' legközelebbbről való atyafiaknak adattafának vizsgálza, kivévén a' következőket, u. m.: — 2) Meg-marad a' Confiscálásról szolló Decretom, a' 16-dik *Lajos*, az ő Özvegye', az ő Hugai', az *Orléáni* Hertzeg' és *Dubarry*' javaikra s-juszaikra nézve, a' nélkül mindazáltal, hogy ezen rendelés, a' *Bourboni* Familiának minden javait illető Decretomnak *praesudiciu-mára* szolgáljon. — 3) A' *Roberespier*' meg-bukásának napján az özve-esküvésért és támadásért processus alá rekesztetett fzemellyekre nézve is, fenn marad a' Confiscálás. — Későbbre az után, az Emigráusok' és a' hamis Afsignata-tsinálok' jovaira is Confiscálás decretáltatott.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Conventben olyan jelentés tétetett, hogy a' *Nap-nyúgoti* Frantzia sereg, egy kitsiny győzedelmet ismét vett a' *Spanyolokon*. Egy posztyokat elfoglalván, 40-vent meg-ölt, 50-vent pedig el-fogott közzüllök.

Jun. 3-dikán a' Hadi Commissiónak rendelésibő egy nagy Politikus, 3-mad magával, giljotinéroztatott *Parisban*. Az ő bűne abból állott, hogy ő vólt az első, a' ki Május' 20-dikán a' Conventbe leg előbb bé-rohanván, *Tribunust* (nép-vezérit) kivánt, azt erősitvén, hogy ő a' népnek meg-tarthatására, tsak azt az egy eszközt itéli még hátra lenni. — Ez a' nagy Politikus, egy *Düval* nevü Schuster, 25 esztendős ember vólt. — Kép-viselő *Maure*, minekutánna azt decretálta volna a' Convent felőlle, hogy vizsgálás alá vétetődgyék, azon ejjel az ágyában agyon lööte magát, ezt a' par szóból álló irást hagyván maga után: *meg-tsalattattam* vólt.

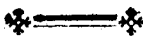
Frantzia országban most 3 nevezetes pártok készülnek egyik-a'-másiknak el-nyomására: a' *Rojálisták*, *Respublicánusok*, és *Jákobinusok*; hanem, mint-hogy a' *Rojálisták* két-félék, t. i. vagy olyanok, a' kik a' régi Királyságot, vagy pedig a' kik

az 1791-beli Constitutzionális Királyt kívánnyák, tehát tulajdon-képpen 4 féle pártot lehetne megkülönböztetni. Mások azt erősitik, hogy ezek a két féle Rojálifák már igen öfzve olvadtak.

A' *Sablóni* völgyben öfzve-gyűlt Frantzia fereg arra vagyon határozva, hogy a' Convent' oltalmazására örökké kézzen áljon. Egy fél-mért-földnyi távolságra fekszik, az eddig *Thüillériai*, most *Némzeti* kerttől; és naponként számosodik. — A' 20-dik Májusi lárma miatt árestáltatott 14 Kép-viselők (*Ruht* ki-véve, a' ki magát kereftül verte) *St. Malóba* vitettek meg-senrentziáztatni. — *Sieyes*, mikor a *Hollándusokkal* való Szövettség' punktumait a' Convent előtt fel-olvasta, a' többek között ilyen szavakkal *electrizálta* a' halgató fülek' dobjait: — „A' *Themse'* vize nyughalatlansággal kéntelenitterik előre el-látni, a' *Schelde'* jövődö-beli állapottyát. *London* fokkal jobban esmeri a' maga javát, mint-sem által ne látná, hogy *Antwerpia* és *Brügge*, a' kereskedés-beli elsőséget tölle el fojgák nyerni. — *Vlissingent*, ezt a' *Hollandia'* leg jobb kikötő-hellyit, együtt fogjuk használni a' *Hollándusokkal*. A' Frantzia Respublika tehát, a' melly *Délre*, a' maga természeti fekvése szerént, igen nagy *rollát* játszodhatik, *Napnyúgotra* pedig az *Anglusokkal* nagy erőt állithat szembe, már most *Északra* is meg fogja nyerni, a' maga kereskedés és hajokázás-beli még eddig nem lévő *létit*. A' mi *Hollandiával* való egyesülésünk, hírül adgya a' világnak azon tengereken való szabatságot, a' mellyeket mi meg-hodoltattunk, és a' mellyeket mi a' népeknek az ő háládatöfságokért, költsön ajánlunk. „

Azt a' *projectumot*, mellyről már el is felejtkeztünk, mikor emlekeztünk vólt, hogy t. i: a' *Hollandia* felé való kereskedés-kedviért, a' *Sambre* és *Oasis* vizei egy tsatórna által öfzve foglaltassanak, a' napokban ujra elő vévén a' Convent, végre-való-halytását szorofsan decretálta, és a' munkának tökéletesítésire, 3 millió 458 ezer *Livrát* rendelt.

Azt írja egy *Párisi* tudósító, hogy nem kár volt a' Tanítottok' készítésire rendeltetett de már el-ozlott *Párisi* oskolát el-törteni, mivel-hogy a' tzelnek el-érése nélkül, 15 Millió Livrákba került a' statusnak, pedig a' Tanítottok, inkább pedántságot, hogy sem valóságot kerestek. Az eszeget, az egy *Laharpét* kivéve, a' ki az irás' és ékes szollás' mesterséginek tanításában csak egyedül elégedett meg a' plánum-szerént való sinor-mértékkel, a' többek mind ujj talalmányokon jártatták eszeget. *Bernardin St. Pierre* azt vitatta, hogy a' természetben 12 *Hármoniák* vannak. *Sirard* a' betükbe kötölődött, a' Q betüt nevezetesen azzal fenyegette, hogy a' nyelvet meg fogja tölle szabadítani, az *Anglusok* kettős W-jit, és a' *Görögök* Psi-jit hozván-bé helyibe. *Garat*, az 5 érzékenységekkel meg nem elégedvén, a' 6-dikát is fel-találta, és azt *Physicus* (testi) *Szeretetnek* nevezte.

Páris. Junius' 6-dikán.

A' *Chouáns* fejek' árestáltásának híre itt erősen meg-mozdította az indulatokat. — Tartanak tölle, hogy a' *Vendei* had most még mérgesebb és véresebb leízen, mint előbb volt. Az elő-hir, minden nyomon rettentőbbé tetzi a' képzeleteket. Már *Charlotte* 120 ezere magával vagyon *Paris* felé útban — már egész *Bretagne*, *Normándiá*, és *Anjou*, fel-költ — már a' *Caumartin'* kísérei ofszfe-vagdaltattak, és ő maga meg-szabadított — már az ott lévő *Képviselők* el-fogattattak — már — s-a' többi. Ebből a' sok már-bol annyi leg alább bizonyosnak lattzik lenni, hogy már a' *Chouánsok*, *Bres*-hez közelitene. Egy *Parisi* író azt erőlsíti, hogy a' *Vendeiek* ezzel a' békefességgel csak addig akarták az időt meg-nyerni, míg az *Anglus* segítség el-érkezhetik. Ez az oka, hogy 20 ezer *Respublikánusok* olyan elő-vigyazasbol küldettettek a' *Bretagnei* partokra, hogy azokat az *Anglusok* ellen oltalmazzák, ha ki akarnak szállani.

Páris. Junius 7-dikén.

A' *Caumartin'* árestáltatásától fogva, semmi bi-

zonyos hír-adás nem érkezett a' *Vendéből*. Nehány rend-beli levelek azonban azt erősítik, hogy a' *Rojálisták* és *Respublikánusok*, között az ellenségeskedések már el-kezdődtek, és a' *Rojálistákat* a' *Respublikánusok* néhány helyt meg-verték.

A' *Constitutzió*nak organizálására, és az ehez tartozó elő-törvényeknek ki-dolgozására már régen ki-rendeltetve lévő 11 tagokból álló *Commissió*, *Boissy-de-Anglais*t vállaltatta-ki, hogy a' ki-dolgozott *projectumokat* helybe-hagyás végett a' *Convent*' elibe terjefszze. Ugy itélnek, hogy leg feljebb *Jun. 25-dikéig* halad ezen fontos dolognak a' *Convent*' elibe való terjefztése, a' mikor kétség-kivül nem minden lármázás nélkül fog ismét, a' nap a' *Párisiak'* fejei felett le-menni. — A' közönséges vélekedés az, hogy a' mint némelleyek előre jövendölik, az említett *Commissió* nagy változásokat tett az 1793-diki *Constitutzió*nak.

Párisból, Jun. 7-dikén, éjfélkor:

„A' *Nemzeti palota* (a' volt *Palais-Royal*) ma este, gyalog és lovas *regularis* seregek által körül vétettetvén, minden bé-menő utak fegyveresekkel rakkattattak-meg, és tsak az afizonyok és *Kép-viselők* botsáttatnak-ki. Az oka a' történetnek nem tudatik. Játék néző színek is lévén az epület' kerületiben, a' nézők sem botsáttatnak-ki. A' mint gyanítani lehet, az egész éjtzaka így fog a' dolog maradni.

D á n i a.

A' folyó hónapnak 5-dikén szörnyü égés volt *Hafniában*, a' melly a' városnak valami egy harmad részit, vagy talám felit is hamuvá tette.

Elegyes Apróságok.

A' *Prussus neutralis* *Kordon* az *Ems* vizitől fogva *Fránkfurtig* nyúlik, a' hol ezen *Kordon'* fő Vezérinek G. G. *Kalkreutnak* fő hadi szállása vagyou, és a' hol, a' mint az eddig közönségéfsé lett

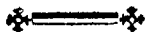
környülállásokból tudni lehet, a' békeférség szerző *Német Congressus* is öfzve fog gyűlni.

Berlinben ezen napokban valami mester-legé nyek lárnezni kezdettek vólt, mellynek előbb félelmes következesei láttzottnak lenni, hanem a' katonaság és a' fegyverbe öltözködött Polgárság tsak hamar széllyel kergette a' lárnezókat. Az ő Koriféufsaik közzöl 3-mak, már fel-akasztattak, 25-tön veszfzöt futottak.

A' *Kurlándiai* Hertzegnek penziót ád az *Orosz* Tsászárné; a' melly mellett meg-tartya a' Hertzeg *Kurlándiában* a' maga *Allodiális* jofzárait is. s. a. t

*Orosz ország*bol. — *Antiochiai* Pátriarcha, s-egy fzersmind a' Púspökök' és Regularis Rendek' Congregátziójának Titoknakja, Monsigneur della *Samoglia* a' Pápa által a' *Vatikánumban* Jun. 1-ső napján tartott titkos Consistoriumban, *Kardinális*sá tetettetett. A' veres süveget 5-dikben nyerte-el közönséges Consistoriumban. — A' 4-dik Juniusi Úr-napi Procesiós alkalmatofságával, szörnnyü zápor első vólt *Romában*. A' Procesiós alig távozott 100 s-egy néhány lépésnyit, azonnal meg eredett a' nagy zivatar, mellyet a' Kardinálisok közzöl fokak ki nem áthatván a' templomba és magános házakba bé-szaladoztak; de a' Pápa, a' minden felöll bé-ható nedveségtöl is meg nem rettenvén, a' Procesiót félbe nem szakasztotta. A' zápor olyan sebés vólt, hogy minden utak kéelő-arasznyi magofságra vóltak a' víztöl el-borítottak. — A' *Col-de-Monte* nevü posztot az *Aosztai* völgyben el-foglalt *Frantzia* seregekröl, még Jun. 3-dikán nem tudott *Turinban*, hogy az ólta *Tourin* felé előbb nyomúltak vólna. — A' *Sicilia* Státus-fogjoknak-feje, Procurator *Blasi*, *Palermóban* Május' 20 dikán fő-vétellel büntettetett-meg. Mé 3-mak a' főbbek közzöl, fel-nyársoltattak, a' többek vár-beli munkára büntettetettek.

A' *Palatinátus*bol. — A' Palatinátusi Választott Fejedelem, a' mostani félelmes időkre nevezve, *Jubileumot*, és evel öfzve-köttetve lenni szokott tökéle

A' Grammatikának több több közönségesebb részein kívül: A' Magyar Ornáta Syntaxisrol. A' Rhetorikáról. A' Profodiáról. A' Poésisrol, és az Orátoriáról. Ezeken kívül 350. Magyar Példa beszédekkel, edgyben: nem különben, edgy olyan elöl járó beszéddel meg-bővitve, melly a' Nemes Magyar, és Erdély Országok között lévő nyelvbéli különbségeket, és azoknak meg-edgyeztetéseket, (mellyek igen szükségesek voltak) magában foglalja, s-még-is mind együtt, a' mennyire már végére mehettem, 20 árkusnál in 8-vo majori többre nem fog menni, és így az árra Prænumeránsoknak tészen 40 Krajczárokat; azon kívül pediglen 1. Rforint. Melly Munkám a' Hazabéli közönséges meg vizsgálás után, a' köz kezek közzé való menetelt-is meg-nyerte, és így egész illendőséggel fog botsáttatni.

Mindezeket kívánta közönségessé tenni. Károly Fejér-várott Májusnak 30-dik napján 1795.

Szent Páli István.

K. Fejérvári Senator és Regius Perceptor.

* * *

A' Merkur — a' M. Bibliotéka' baráttyaihoz!

Némelly érdemes Uraktól hozzám érkezett tudakozódásokból *alkalmatosságot* vettem, az én Ujsságaim mellett ezen túl az időnek békeféliges állapottyához képeest még gyakrabban járnai fogó *Magyar Bibliotéka* iránt, azt a' jelentéft, a' mit még eleinten is közönségessé tettem volt, most ujjanton ki-hirdetni; hogy a' *Recensiókban* elő forduló *Critica* ellen, ha kiknek tettik s-általa közelebbről illetődnek, küldgyenek hozzám a' *Recensens* szavait meg-mosogató *Anti-Criticát*; és en ezt is, valamint a' *Recensiót*, a' *Bibliotékába* bé-nyomtattatni, *Mercuriusi* köteleféligemnek fogom tartani.

D. P.